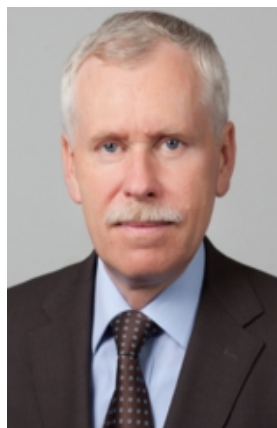

Sołtysi – ważnym elementem państwa i samorządności

Właśnie minął doroczny dzień, dedykowany tym, którzy znajdują się na samym dole samorządowej konstrukcji ustrojowej państwa, najbliżej mieszkańców wsi - Dzień Sołtysa.

W jednym z muzeów, jest tablica z godłem polskim i z napisem „Sołtys”, wielokrotnie przestrzelona w czasie agresji na Polskę w położonej na kresach wsi. W II Rzeczypospolitej sołtys był symbolem polskiej państwowości. Był organem wykonawczym wybieranym na 3 lata przez radnych gromadzkich oraz organem pomocniczym zarządu gminnego na obszarze gromady i w tym zakresie podległym służbowo wójtowi.

Bez wątpienia polskie sołectwa są unikatową strukturą, która w innych krajach europejskich już nie istnieje, chociaż są próby ich odbudowy.

Sołtys jest przedstawicielem społeczności wiejskiej i organem wykonawczym jednostki pomocniczej, jaką jest sołectwo. Działalność sołtysa jest wspierana przez radę sołecką. Sołtys reprezentuje sołectwo, zwołuje zebrania wiejskie oraz realizuje uchwały rady gminy. Oprócz obowiązków administracyjnych, takich jak pobierania podatków, pomaga mieszkańcom, którzy przekazują mu swoje sprawy, poczynając od problemów z infrastrukturą drogową, oświetleniem, szkodami wywołanymi przez burzę, czy problemy z urzędem gminnym. Interweniuje w ich imieniu.

O potrzebie zmiany statusu sołectw i usytuowania sołtysów względem rady gminy dyskutuje się od wielu lat. Niedawno taka debata odbyła się również w trakcie specjalnej konferencji w Senacie.

Wzmocnieniem samorządności wiejskiej i aktywizacji mieszkańców było bez wątpienia przyjęcie ustawy o funduszu sołeckim. Fundusz ten tworzy obecnie ok. 70% gmin, które w bieżącym roku przeznaczą na niego 445 mln zł, uzyskując dopłaty z budżetu państwa na ten cel w kwocie 130 mln zł.

Udział sołectw w zarządzaniu gminą można z pewnością zwiększyć m.in. poprzez obowiązkowe konsultacje sołeckie oraz sołecką inicjatywę uchwałodawczą.

Ponadto trzeba wrócić do kwestii obligatoryjności diety za społeczną służbę sołtysów. Dzisiaj rada gminy może sołtysowi przyznać dietę lub zwrot kosztów podróży. Na południu polski wśród wójtów i rad gminnych jest duża świadomość ich roli i sołtysi z

tych terenów otrzymują diety, zresztą przeważnie niezbyt wysokie. Są jednak gminy, szczególnie w północnych, zasobniejszych regionach, w których takich diet brak.

Myśląc o ustroju polskiej samorządności nie można zapominać o mieszkańcach wsi i sołtysach.

Tadeusz Wrona